

Angående Promemorian ”Särskilt investeringsutrymme för elnätsverksamhet – investeringar i ökad nätkapacitet”

Sydsvenska Handelskammaren är Sydsveriges största affärsnätverk och företagens samlade röst för ökad tillväxt i Sydsverige. Vi arbetar med frågor som rör näringslivets villkor och regionala förutsättningar för ökad produktivitet och konkurrenskraft. Elförsörjning och tillhörande nätinфраstruktur har länge varit en prioriterad fråga bland Handelskammarens medlemsföretag.

Sammanfattning

- Sydsvenska Handelskammaren välkomnar förslaget om ett särskilt investeringsutrymme för elnätsverksamhet.
- Åtgärden är en temporär lösning som behövs för att höja investeringstakten i ett idag starkt eftersatt elnät. Vi uppmanar samtidigt regeringen att se över vilka mer långsiktiga åtgärder som behövs för att säkerställa framtida drivkraft och en fortsatt hög investering i det svenska elnätet.
- Uppföljning behövs för att säkerställa att regleringen tillämpas. Här rekommenderar vi årlig uppföljning istället för det idag föreslagna intervallet på vart tredje år. Detta kan också bidra till transparens för elkunder.

Övergripande synpunkter på förslaget och dess bakgrund

Företag och invånare i Sverige är beroende av säker och effektiv elleverans till ett jämbördigt pris oavsett vart i landet de bor eller verkar. Detta behov kommer dessutom att förstärkas i allt snabbare takt när Sverige och våra grannländer snabbt elektrifieras och söker efter alternativa energikällor.

Ett elnätsföretag är som koncessionsinnehavare redan i dag skyldigt att förutom underhåll också utveckla sitt elnät. Men trots detta står vi idag med ett svenskt elnät som är underutvecklat och som i vissa regioner (läs Södra Sverige och Stockholmsområdet) bidrar till allvarliga konsekvenser i form av brister i elsystemens överföringsförmåga, balanseringsförmåga och störningstålighet. Tillsammans med ökat elbehov och minskad regional elproduktion resulterar detta i en situation där många Sydsvenska företag idag inte kan få tillräcklig tillgång till planerbar el, inte kan kopplas på elnäten när de önskar, och samtidigt betalar elpriser som ibland är 1000 gånger högre än i övriga Sverige.

Sydsvenska Handelskammaren är av uppfattningen att rådande lagstiftning borde kunna tolkas och efterföljas på ett sätt som resulterat i tillräckligt med svenska nätinvesteringar från landets olika nätägare. Men då detta inte har hänt, och på grund av den situation som det svenska konsumenter och företag nu befinner sig i, så anser vi också att det är av oerhörd vikt att finna en lösning så snabbt som möjligt. Vi stödjer därför regeringens förslag om att ett särskilt investeringsutrymme ska kunna nyttjas för att snabbt uppnå målet om ytterligare investeringar. Samtidigt uppmanar vi regeringen att se över vilka långsiktiga åtgärder som behövs för att säkerställa framtida drivkraft och en fortsatt hög investering i det svenska elnätet.

Utifrån den kritik som inkommit från remissinstanser avseende den tidigare promemorian (I2020/00462/E) ställer vi oss också positiva till att regeringen nu ökar kapitalbaskravet från en till fyra procentenheter, att kravet på egenfinansiering höjs från 25 till 35 procent, och att det nu också finns tydligt specificerade krav på uppföljning och tillsyn av investeringarna.

Genom uppföljning får regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, möjlighet att systematiskt studera och utvärdera koncessionsinnehavarnas investeringar samtidigt som möjlighet ges att snabbt ingripa om förslaget om särskilt investeringsutrymme inte tycks uppfylla specificerade mål.

I detta hänseende vill vi belysa att vi inte anser att den optimala frekvensen för uppföljning och utvärdering kan vara en tre-års-cykel. Med sådan frekvens riskerar arbetet bli tungrovt, att för mycket fokus läggs på event som skett under den senare del av perioden, och att det tar alltför lång tid att avgöra om förslaget uppfyller målen.

För att se tydliga och snabba förändringar föreslår vi en årlig utvärderingsprocess istället för den idag föreslagna tre-års-cykeln. Med en alltför lång utvärderingscykel riskerar arbetet bli tungrovt, att för mycket fokus läggs på event som skett under den senare del av perioden, och att det tar alltför lång tid att avgöra om förslaget uppfyller målen.

En årlig uppföljning kan enkelt implementeras och säkerställer målet om en tydlig och snabb förändring i nätinvesteringar. Ty rimligen är framtida investeringar redan en känd vetskap för varje koncessionsägare och en detaljerad lista på planerade investeringsobjekt borde inte vara komplicerad att redovisa. Med tydliga listor och kontinuerlig dialog förväntas arbetsbördan att utvärdera planerade investeringar för Energimarknadsinspektionen också att kunna hållas på en accepterad nivå. Vid årlig uppföljning förväntas varje koncessionsägare presentera vilka investeringar som gjorts, vilka som är pågående, vilka som planeras framöver och vilka ändringar som gjorts sedan senaste redovisade plan.

Tät redovisning är i sig viktigt för att skapa ökad transparens. Idag har även professionella elkunder svårt att hitta relevant information och värdera hur tillgången på el utvecklas. Detta är ett konkret problem vid förhandlingar om anslutning och kapacitetsutnyttjande. Dessutom är det en betydande utmaning för företag som planerar att expandera eller etablera ny verksamhet i Sverige. I Sydsverige har vi också flertalet exempel på företag som blivit anmodade att överta betydande systemkostnader för ledningar eller transformation. Att bedöma rimlighet och magnitud av detta kräver transparens som inte finns idag. Det är också viktigt för planering av investeringar.

Klar och tydlig redovisning torde ge bättre utrymme för analys, diskussion och möjligheter till förändring om målet med det särskilda investeringsutrymmet inte anses uppfyllt.

Skulle det visa sig att investeringar inte sker, bör regering och riksdag ha beredskap att snabbt justera regelverket.

Malmö den 17 december 2020

SYDSVENSKA INDUSTRI- OCH HANDELSKAMMAREN

Sara Åhlén Björk
Chefekononom